

«Από την έρευνα στη διδασκαλία»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας | Παρασκευή 15 Απριλίου 2016

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ | Διδάκτορας του Τμήματος Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ερευνητή στο Τμήμα Γλώσσας και Λογοτεχνίας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

«Το αμύγδαλο του κόσμου»: Διαβάζοντας ποιήματα του Οδυσσέα Ελύτη στην τάξη.

Βιογραφικό σημείωμα

Είναι διδάκτωρ του Τμήματος Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Εργάζεται ως ερευνητής στο Τμήμα Γλώσσας και Λογοτεχνίας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. Η διατριβή του (2006) εξετάζει τους τρόπους με τους οποίους η λογοτεχνική κριτική του μεσοπολέμου (ανα)συγκρότησε τη «γυναικεία» και την «ανδρική» λογοτεχνία και τα γνωρίσματά τους. Έχει δημοσιεύσει άρθρα για τη νεοελληνική κριτική, πεζογραφία και ποίηση. Στο πλαίσιο της επιστημονικής του έρευνας στο Κ.Ε.Γ. ασχολείται με θέματα λογοτεχνικής μετάφρασης, νεοελληνικής κριτικής και διδασκαλίας της λογοτεχνίας. Την περίοδο 2008-2012 δίδαξε νεοελληνική λογοτεχνία ως επιστημονικός συνεργάτης στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Με τη συνεργασία και την οικονομική ενίσχυση

«Από την έρευνα στη διδασκαλία»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας | Παρασκευή 15 Απριλίου 2016

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ | Διδάκτορας του Τμήματος Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης, Ερευνητή στο Τμήμα Γλώσσας και Λογοτεχνίας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

«Το αμύγδαλο του κόσμου»: Διαβάζοντας ποιήματα του Οδυσσέα Ελύτη στην τάξη.

Περίληψη εκπαιδευτικού σεμιναρίου

Σε απόσταση από τις εμπεδωμένες πρακτικές σχολικής ανάγνωσης, προτείνεται μια διαφορετική προσέγγιση της ποίησης του Ελύτη με έμφαση στη φιλοσοφική διάσταση της ποιητικής του γλώσσας. Μέσα από διαδοχικές, σχολιασμένες αναγνώσεις επιλεγμένων ποιημάτων του φωτίζεται μια οπτική που αμφισβητεί την «ανέμελη» εικόνα του «ποιητή του Αιγαίου» και τις κυριολεκτικές αναγνώσεις των ποιητικών του εικόνων. Αντίθετα, ανιχνεύονται σύμβολα και μεταφορές, τρόποι της ποιητικής του γλώσσας και έκφρασης που υποδεικνύουν μια ποίηση περισσότερο αποκαλυπτική και μεταφυσική και, ταυτόχρονα, προσηλωμένη στη «θέαση του κόσμου». Τα ποιήματα και οι αναγνώσεις τους οργανώνονται με τρόπο που παρακολουθεί την εξέλιξη του ποιητικού έργου του Ελύτη στον ιστορικό χρόνο, από τους μεσοπολεμικούς Προσανατολισμούς (Πυρσός, 1940) μέχρι τη μεταθανάτια έκδοση της συλλογής Εκ του πλησίον (Ίκαρος, 1998). Η εισήγηση καταλήγει σε έναν αυτοσχολιασμό της στην προοπτική της διδακτικής της αξιοποίησης στη σχολική πράξη.

Με τη συνεργασία και την οικονομική ενίσχυση

«Από την έρευνα στη διδασκαλία»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας | Παρασκευή 15 Απριλίου 2016

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ | Διδάκτορας του Τμήματος Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης, Ερευνητή στο Τμήμα Γλώσσας και Λογοτεχνίας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

«Το αμύγδαλο του κόσμου»: Διαβάζοντας ποιήματα του Οδυσσέα Ελύτη στην τάξη.

Σημειώσεις εκπαιδευτικού σεμιναρίου

A. Εισαγωγικό μέρος: ο σχολικός Ελύτης

- Χαρτογράφηση των ανθολογημένων στα σχολικά βιβλία ποιημάτων του.
- Έλεγχος της αποσπασματικότητας στην προσέγγιση του ποιητικού έργου, της επικαιρικής ανάγνωσης στα σχολικά συμφραζόμενα, της «κυριολεκτικής» ανάλυσης της μεταφορικής γλώσσας και των συμβόλων της.

B. Η συνείδηση του ποιητή και η συνείδηση του κόσμου

- Η ποίηση του Ελύτη πριν από την εμπειρία του πολέμου: η εικονοποιία του Αιγαίου (*Προσανατολισμοί*, 1940· *Ήλιος ο πρώτος*, 1941).
- Το βάρος ιστορικής πραγματικότητας: ο Ποιητής του δοκιμαζόμενου λαού (*Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας*, 1945· *Άξιον εστί*, 1959).
- Η νεοπλατωνική παράδοση και η αποκρυπτογράφηση των ποιητικών συμβόλων: η ποίηση ως υπόμνηση της αλήθειας (*Το φωτόδεντρο και η δέκατη τέταρτη ομορφιά*, 1971· *Τρία ποιήματα με σημαία ευκαιρίας*, 1982).
- Το θαύμα της ποίησης και η συνείδηση του άφθαρτου κόσμου (*Ο μικρός ναυτίλος*, 1985· *Εκ του πλησίον*, 1998).

Γ. Επιλογικός σχολιασμός για την ανάγνωση ποιημάτων στην τάξη

- Από την «ανάλυση» του ποιήματος στην ανάγνωση των ποιημάτων.

Δικτυογραφία

- [Ο Ελύτης για μικρούς αναγνώστες](#), «Ο μικρός αναγνώστης», Εθνικό Κέντρο Βιβλίου.
- «[Οδυσσέας Ελύτης. 100 χρόνια από τη γέννησή του](#) (2011)», Εθνικό Κέντρο Βιβλίου.
- Το ποιητικό έργο του Ελύτη σε ηλεκτρονικό συμφραστικό πίνακα λέξεων και σώμα κειμένων, «[Ανεμόσκαλα](#)», *Ψηφίδες* του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
- «[Οδυσσέας Ελύτης](#): επιλογή αποσπασμάτων κριτικών κειμένων και πολυμεσικού υλικού», «Πρόσωπα και θέματα της λογοτεχνίας», *Ψηφίδες* του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.

Με τη συνεργασία και την οικονομική ενίσχυση

Βιβλιογραφία

- Οδυσσέας Ελύτης, *Ποίηση*, Ίκαρος, Αθήνα 2002.
- Οδυσσέας Ελύτης, *Ανοιχτά χαρτιά*, Ίκαρος, Αθήνα 1982 (2^η έκδ.).
- Κίμων Φράιερ, *Άξιο εστί το τίμημα. Εισαγωγή στην ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη*, μετάφραση Νάσος Βαγενάς, Κέδρος, Αθήνα 1978.
- Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Όροι του λυρισμού στον Οδυσσέα Ελύτη*, Κέδρος, Αθήνα 1980.
- Ξ.Α. Κοκόλης, *Για το Άξιον εστί του Ελύτη. Μια οριστικά μισοτελειωμένη ανάγνωση*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1984.
- Mario Vitti, *Οδυσσέας Ελύτης. Κριτική μελέτη*, Ερμής, Αθήνα 1986.
- Mario Vitti (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Ελύτη. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1999.
- Δανιήλ Ι. Ιακώβ, *Η αρχαιογνωσία του Οδυσσέα Ελύτη και άλλες νεοελληνικές δοκιμές*, Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2000.
- Έλενα Κουτριάνου, *Με άξονα το φως. Η διαμόρφωση και η κρυστάλλωση της ποιητικής του Οδυσσέα Ελύτη*, Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη, Αθήνα 2002.
- Ιουλίτα Ηλιοπούλου, «Οδυσσέας Ελύτης», στο Μ.Ζ. Κοπιδάκης, «*Εν λόγω ελληνικώ...*», Ίκαρος, Αθήνα 2003.
- Δ.Ν. Μαρωνίτης, *Οδυσσέας Ελύτης. Μελετήματα*, Πατάκης, Αθήνα 2008.